Tizenegyedik évfolyam. 13. szám. Muraszombat, 1895. márczius 31.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 10 kr. Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 frt. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz Takács R. István e. pénztárnokhoz intézendők.

Felelős szerkesztő: CSORNA JENŐ. Kiadó laptulajdonos: A muraszombati gazd. flók-egylet.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

A képviselő-testülethez.

Helyi közéletünket ez idő szerint egész teljességében a polgári iskola kérdése dominálja.

És ez helyesen is van igy. Mert ha valamit el akarunk érni, csakis az összes tényezők egyesitésével, a közérdeklődésnek s összes társadalmi erőinknek egy pontban való konczentrálásával érhetjük el.

Megmutatta végelgyöngülésben kimult vasuti mozgalmunk szomoru, de tanulságos története, hogy a széthuzás, az erők szétforgácsolása a legjobban indult, a legnépszerübb kezdeményezést is meddővé tudja tenni.

Talán az ebből levont tanulságok vezéreltek most bennünket jobb gondolkozásra.

Akár ezek, akár más okok szülték meg — annyi tény, hogy olyan mértékben mint a most felszinre került polgári iskola terve, még egy terv sem nyerte meg nálunk a lakósság minden rétegének tetszését.

Az eddig jegyzett adakozásoknak lapunkban is közölt lajstroma mutatja, hogy ugy a honoratior, mint a birtokos-osztály, kereskedők, ugy mint iparosok s köztük akárhány szegény ember részt kiván magának az eszme megtestesitésében, odajegyezte a maga tehetségéhez mért, sokszor tán azon is tulmenő adományát. Találkozunk a gyüjtő-iven nevekkel, amelyekkel nem találkoztunk még semmi más mozgalomnál.

Ez mind annak a jele, hogy Muraszombatnak a polgári iskolára feltétlenül szüksége van, hogy olyan kérdés előtt állunk, melynek megoldását most már elodázni nem lehet.

Hisszük, sőt meg vagyunk jó részben győződve is róla, hogy ez a tudat áthatotta már azt a testületet is, amely részben a törvény intézkedéséből, részben polgártársai bizalmából a községi közügyek élére állitva intézi Muraszombatnak dolgait, — értjük a községi képviselő-testületet.

Nem akarunk oktatással fellépni. Tudjuk, hogy erre akkor, midőn ebben a testületben képviselve van az intelligentia és a polgárság java része — egyáltalán nincs szükség — de ujságirói kötelességünknek tartjuk a közvélemény tentebb jelzett egyértelmü megnyilatkozását regisztrálni s erre a képviselő-testület figyelmét is felhivni.

Szabad államban, mint Magyarország, a társadalom erőforrása, sokszor irányitója s egyuttal ellenőre is a közhatósági és testületi tevékenységnek. De éppen mert egymásra van e két faktor utalva, egyik sem képes a másik nélkül nagyobbszabásu alkotásokra.

A jelen esetben is, bármennyire karolja fel járásunk közönsége a polgári iskola ügyét, ha nem támogatja őt a községi hatóság, a vármegye s a kormány jó akarata — munkája hiábavaló lesz.

Első sorban pedig Muraszombat község képviselő-testülete az, melynek a polgári iskola sorsa a kezében fekszik. Ha felemelkedik ez a testület hivatása magaslatára, ha latba veti minden egyes tagja, hogy ő a testületben nem a saját, hanem az egész község, hogy nem csak a jelen, de a jövő generatió érdekeit is képviseli, szóval ha a képviselő-testület nem helyezkedik a kicsinykedő fukarság álláspontjára, hanem megszavaz az intézet felállitására oly összeget, mely Muraszombathoz mint a járás és a vidék főhelyéhez s a létesiteni kivánt intézet fontosságához méltó, akkor a polgári iskola létrejövetele s Muraszombat föllendülésének egy uj korszaka biztos — ha nem, akkor videant consules — ám lássák hogyan fogunk visszafejlődni egy közönséges vandalus falu primitiv állapotába . . .

A napokban fogja benyujtani a polgári iskola ügyének végrehajtóbizottsága a kérvényt Muraszombat község képviselő-testületéhez az iskola épület felállitására megszavazandó összeg tárgyában.

Várjuk és reméljük a legjobbat.

(Sz.)

OLVASÓDA

A kisértetben.

Németből forditotta: Terenta János.

— Elbeszélés az életből. — *(Vége.)*

A bankár végre felpillantott. „Ah!“ kiáltá, „ha nem csalatkozom, ön volt az este én nálam?“

„Igen bankár ur“ felelt Kösztlin, „most már másodszor vagyok itt e csomaggal, a melyet ön az este visszautasitott. És miután az idegen urat, a ki nekem ezt kézbesités végett átadta, az utczán nem találtam, hazavittem és otthon felbontottam. Most már a tartalmát ismerem és tudom, hogy ön azt másodszor nem fogja visszautasitani. Kérem, sziveskedjék e pénzt átszamlálni, 30,000 frt ez.“ E szavakkal átadta a pénzt.

A bankár különös vizsgáló tekintettel nézett reá, a pénzt átszámlálta, azt a fiókba tette. „Helyes, annyi van,“ mondá. „Köszönöm.“

Szegény Kösztlinben elhült a vér. Miként tárja fel e szivtelen hideg, fösvény ember előtt válságos helyzetét? Hisz az kolduláS volna. Egy szó sem jött volna ajkáról, ha mindjárt felszegestől, gyermekestől is éhen kellene halnia. Udvariasan köszönt és elhagyta a banküzletet.

Lehet-e elitélni a szegény asszonyt, a miért, miután ily keservesen csalatkozott, kikelt a sors ellen, amely velük szegény gyermekeikkel együtt, ily irgalmatlan játékot üz. Szegényeknek oda dobja csalétkül a sok pénzt és csak azért, hogy becsületességüket próbára tegye; azután jutalmazásul visszataszitja őket a régi nyomorba, hogy az még nehezebben elviselhető legyen. Lehet-e rosz néven venni e szegény sorsüldözött nőtől, ha kétségbe esésében, miután az utolsó reményét is megsemmisitve látta, régi érveivel ujólag kikelt Isten és ember ellen. Még az a rettenetes intés, mely a mult éjjel az alsó szobából felhangzott és a földi javak mulandóságáról tanuskodott, sem volt képes e szegény asszonyt megnyugtatni. És a mint férje az elhunytra figyelmeztette, azt felelte neki:

„Istenem, bár én lehetnék az ő helyén!“

A bankár azonban nem volt az az ember, a ki Kösztlinnek e ritka becsületességét ne méltányolta volna. Látta ő azt, hogy Kösztlin szegény ember és módjában volt, — anélkül, hogy tettét felfedezhették volna, a pénzösszeget, — mely reá nézve óriási vagyon volt, — megtartani és még sem tette azt. Tekintve nyomorát, e tette a becsületességnek netovábbja volt. Ily embert keresett a bankár már évek óta, de sikertelenül; t hát rendkivülien megörült, a mikor Kösztlint igy megismerhette. Igy gondolkodott már akkor, a mikor a pénzt átvette. Elérzékenyülve nézett Kösztlin után, a mint az meg sem jutalmazva tisztességgel távozott. De azután rögtön megparancsolta, egyik segédjének, hogy kövesse a távozót és lakását minden bizonynyal tudja meg. Es eredménynyel jött vissza és a bankár már délután Kösztlin lakásában termett, a ki e váratlan látogatáson rendkivülien csodálkozott. Az a szegénység és nyomor, melyről e lakás tanuskodott, még inkább fokozta a bankár nagyrabecsülését Kösztlin szilárd jelleme iránt. Elmondatta magának a szegény emberek fokozatos nyomorát és örömmel nézte át Kösztlin bizonyitványait. „Szerencséje önnek, hogy kereskedő“ szólt Kösztlinhez, „bizonyitványai minden jóról tanuskodnak.“ De a legértékesebb bizonyitványát maga állitotta ki ma.“ „Az én üzletemben már régóta üresedésben van egy pénztárnoki állás, a megbizható embert eddig nem találtam.“ „Ha ön ezen állást akarja elfogadni, mindkettőnkön segitve lesz. Ha tetszik, 5000 forint évi fizetéssel szerződünk.“

Szegény Kösztlin alig tudta, hogy mi történik vele. Kőnyes szemeivel felelt a bankárnak, a ki kezet nyujtá neki és menni készült.

„Tehát megegyeztünk!“ szólt nevetve. „Természetes, hogy az állását azzal foglalja el, hogy maga magának annyi pénzt kifizet, a mennyi elég lesz arra, a mire szüksége van. Mondjuk, vegye azt előtegnek, mert ily becsületességet nem lehet megajándékozni. — Viszontlátásra Kösztlin ur! Isten Önnel!“

Amint Kösztlin az uj főnökét lekisérte és szobájába visszatért, neje örömkönyesen ráborult. „Igazad van!“ szólt zokogva. „A becsületesség legtovabb tart és fölöttünk őrködik a Gondviselés, érjen bár a legnagyobb szerencsétlenség.“ „Nem panaszkodom többé Isten ellen.“

V É G E.

Lapunk mai számához féliv melléklet és a „Hungária“ műtrágya-gyár árjegyzéke van csatolva.

Jegyzőkönyv,

felvéve a muraszombati gazdasági fiók-egylet 1895. márczius 25-én Muraszombat városházán tartott közgyűléséről.

Jelen vannak Gáspár Ferencz alelnök elnöklete alatt: Árvai Henrik, Barbaries József, Bácz János, Csorna Jenő, Kirbisch Ferencz, Kondor Ferencz, Leitner József, Mintsek Gáspár, Metzker Mátyás, Meixner Mátyás, Sostarécz Mátyás, Sömen János, Török Ernő, Veren Iván Vrataries Iván, Vüjecz György egyleti tagok és Takács R. István egyleti titkár.

I. Gáspár Ferencz egyl. alelnök tudatja, hogy gróf Batthyány Zsigmond elnök őmltga közbejött elfoglaltsága nem engedi, hogy személyesen részt vehessen a jelen közgyűlésen, miért őt kérte fel a jelen ülés vezetésére, egyuttal felolvassa a közgyűléshez irt sorait, melyek következőleg hangzanak: „Kérem a közgyűlésnek üdvözletemet kifejezni, kifejezést adni hálás köszönetemnek az egylet tiz évi fennállása óta irántam tanusitott bizalmáért. Kérem, hogy ezen bizalmat s az érdeklődést, a melyet egyletünk iránt tanusitottak, tartsák meg továbbra is. — Ő méltsége nélkül mondhatjuk, hogy a lefolyt tiz év alatt megtettünk mindent, amit a mi viszonyaink között tenni lehetett s hogy járásunk culturalis fejlődésében elsőrendű tényező volt egyletünk. — Adja Isten, hogy a muraszombati társadalomban tapasztalt egyenetlenségtől megóvhassuk egyletünket s csakis a magasztos czélt tartva szem előtt, annak körén belül elfelejtsünk minden politikai nézetkülömbséget, társadalmi differentiát!"

A közgyűlés sajnálatát fejezte ki a felett, hogy elnök őmltgát személyesen nem üdvözölheti a mai közgyűlésén, mire elnöklő Gáspár Ferencz alelnök felhivja a titkárt évi jelentésének beterjesztésére.

II. Titkár az 1894. évről szóló részletes és kimeritő jelentését felolvassa, (lásd a jelentést lapunk más oldalán) mely hü tükre azon buzgalomnak, mi az egylet mult évi működésében nyilvánul.

A közgyűlés a titkári jelentést figyelemmel kisérve, jóváhagyólag tudomásul veszi, egyuttal elhatározza, hogy az a „Muraszombat és Vidéke" czimű lapban közzé tétessék.

III A kiküldött számvizsgáló-bizottság terjeszti be jelentését, mely szerint az egylet 1894. évi zárszámadását a kapcsolatos naplókkal együtt átvizsgalta s azt a titkári jelentésben már felemlitett alakban elfogadásra ajánlja. De kéri a közgyűlést, hogy a mutatkozó hátralékoknak legszigorubb behajtását elhatározni szivesked jek, mert egyletünk csak ugy képes hivatásának megfelelni, ha a tagdijak pontosan befizettetnek s már az év elején rendelkézésére állanak.

A közgyűlés az előterjesztett számadásokat egész terjedelmében elfogadja és a pénztárkezelő titkár részére a szokásos fentartással a felmentvényt megadja; továbbá elhatározza, hogy a hátralékok mielőbb behajtassanak.

IV A közgyűlés az 1895. évi költségelőirányzatot következőleg állapitja meg, mely egyuttal az évi munkaprogrammot is magában foglalja.

Fedezet:

1. 1894. évi pénztármaradvány		463 74
2. Tagsági dijakban:		
33 rendes tag után	99 —	
449 pártoló tag után	449 —	548 —
3. 1894. évi tagdijhátralék		179 —
4. „Muraszombat és Vidéke" czimű hetilap kiadásából fennmaradt hátralék		91 71
5. A magas kormány segélye a gyümölcsfatelep felállitására		100.—
6. Központi subvenczió czimén:		
Lókiállitásra	100.—	
Szarvasmarha-dijazásra	50.—	
Gyümölcsfatelepre	100.—	
Telephon felállitására	10.—	260.—
7. Az ism. szőlőtelep jövedelme		70.—
8. Százalékokból		20.—
9. Tőkek kamatából		20 —
Összesen:		1752 frt 45 kr.

Szükséglet:

1. Titkár fizetése	200.—
2. Nyomtatványokra u. m. ismeretterjesztő füzetek és naptár stb.	150.—
3. Postadijakra	50.—
4. Irodaszerekre	15.—
5. Felszerelésekre	15.—
6. Utazásokra	50.—
7. Kisérleti magvakra	25.—
8. Próbaeszközök és kiserletre	50.—
9. Gyümölcsészet előmozditására (tótlaki gyümölc telep)	400.—
10. Lótenyésztésünk előmozditására	150.—
11. Szarvasmarhatenyésztésünk előmozditására s biztartásra	150.—
12 Jobb sertésfajok meghonositására	10.—
13 Baromfitenyésztésünk előmozditására	10.—
14. Az ism. szőlőrésszőtelep fentartására és a szőlőművelés előmozditására	50.—
15. Előre nem látható kiadásokra (tagdijtörlés, központi járulék, házber. másolás stb.)	107.45
16. Telephon-állomás fentartásához	20.—
17. Állandó tőke alapitására vagy más eszmek keresztülvitelére	300 —
Összesen:	1752 frt 45 kr.

V. Elnök felteszi a kérdést, vajjon van-e valakinek inditványa, mert irásbeli inditvány nem érkezett be.

Erre Török Ernő kir. közjegyő állott elő következő inditványával:

Tiz év a nagy mindenségben egy átfutó pillanat; 10 év az ember életében már számit, — 10 év egy egyesület munkájában kevés, de valami; és ha ez a keves valami máris mutat nyomon, eredményt, akkor annak becsét, hasznát elismerni már lovagias kötelesség.

Igen szépen és találóan jelezte Elnök ur ő mga a felolvasott levélben, hogy e téren, ezen egylet körében és köréből a pártoskodás, a politikai ellentet kizárva legyen. Szónok e kijelentést teljesen méltányolja annál is inkább, mert ő is a társadalmi béke embere.

De kijelenti szónok őszintén, utógondolat nélkül, hogy csakis a „Munka nemesit;" ezt pedig — eltekintve a születési viszonyokt — mint a „Vasmegyei gazdasági egyesület"-nek régi tagja állandó figyelemmel kisérve nem szakozhatik el a munka által szervezett és szélesen körben ismert erdem megjutalmazásától. Inditványozza tehát, hogy az egylet 10 évi fennállása alkalmából, tekintve a járás közgazdat körében a vagyonosodás teren elért vivmányokat, a faradhatatlan és példaadó gróf Batthyány Zsigmond érdemeit jegyzőkönyvileg örökitse meg köszönetének és hálájának kifejezése mellett.

De szónok nem feledkezhetik meg meg az egylet egyik lelkéről. Torhetetlen szorgalom, odaadó önfeláldozás, napot-éjet egybevető tevékenység jellemzi az egylet titkarát, Takács R. Istvant. Ez közutilomasu tárgy teven, inditványozza, hogy a közgyűlés a vegzett nagy munkaért ezuttal is adja meg az erdemnek az elismerest és jegyzőkönyvileg fejezze ki köszönetét a titkárnak avval, hogy teljes erővel elhessen a közjónak!

A közgyűlés lelkes éljenzés mellett egyhangulag elfogadta az inditványt.

VI. Csorna Jenő, a „Muraszombat és Vidéke" jelenlegi szerkesztője inditványozza, hogy a fiók-egyesület, mint a „M. és V." kiadója folyamodjék a magas kormányhoz, hogy az a lapot subvenalja, mert ezen hetilap mind culturalis, mind közgazdaszat terén, de különösen a magyarositas teren szép feladatot teljesit, pedig anyagi segély nélkül a lap fenn nem állhat. Egyuttal kéri, hogy a subventió csakis a lap szellemi részének nemi honorálására fordittassék.

A közgyűlés Csorna Jenő inditványát elfogadja s elhatározza, hogy a m. kormányhoz a központ utján segélyert fog folyamodni. A folyamodás szerkesztésével Csorna Jenő szerkesztőt bizza meg.

Elnök Török Ernő s Mintsek Gáspár e. tagokat kéri fel a jelen jegyzőkönyv hitelesitésére s az ülést bezárja. Kmf.

TAKÁCS R ISTVÁN, e. titkár. GÁSPÁR ERENCZ, elnök.

Hitelesitjük:

TÖRÖK ERNŐ MINTSEK GÁSPÁR

Jelentés

a muraszombati gazdasági fiók-egylet mult 1894-ik évi működéséről.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt egyletünk mult évi működéséről szóló jelentésem beterjeszteném, engedje meg a m. t. Közgyűlés, egy kis visszapillantást vetni ma, egyletünk alakulásának 10-dik évfordulójánál, eme 10 évi fenállás eredményeire.

Jól tudjuk, hogy minden a mi uj, vonz és érdeket kelt s igy az ujonnan alakult egyleteket is rendesen nagy lelkesedés szüli s csakhamar pártolás hiányában pangásnak indulnak.

Ez a muraszombati gazdasági fiók-egyesületre nem vonatkozhatik, mert nemcsak hogy nem lankadt az érdeklődés, hanem mint a tények bizonyitják, meglepő módon mindjobban fokozódott s ma már oly mértékben emelkedett a tagok létszáma, mely már magában is biztos mérlege az egylet életrevalóságának.

Mig egyleteink legnagyobb részének, ugy anyagi, mint szellemi fentartása kizárólag az intelligenczia vállaira nehezedik, ezen egylet természeténel fogva leginkább a nép, a gazdák által nyeri életerejét, aminthogy azoknak az érdekeit is van hivatva szolgálni; azonban nemcsak anyagi, de különösen nagyobbmérvű szellemi támogatásban részesül az értelmiség részéről is, mégis felvirágoztatója s fenallásának biztositója nem más, mint annak alakulása óta faradhatlan elnöke: Gróf Batthyány Zsigmond ur ő méltósága volt, ki a hosszu 10 éven keresztül erkölcsi és anyagi áldozatot nem kimélve, kiváló szakértelemmel, lankadatlan buzgalommal vezette az egylet ügyeit, csupán a gazdák helyzetének javitását czélozva vele.

Sajátlagos helyi viszonyainknál fogva az elszigetelt vidéken különösen nagy szükségök volt a gazdáknak egy összetartó, jól vezető kézre s ezt meg is találták a muraszombati gazdasági fiókegyletben, hol mindennemü dolgaikban tanácsot, utbaigazitást, segélyt nyertek s viszont bizalmukat azáltal nyivánitották, hogy mindegyik tag igyekezett még egy taggal szaporitani a létszámot; mit bizonyit ama körülmény, hogy az egylet alakulása alkalmával volt: 1 alapitó, 16 rendes, 34 pártoló. Ma van 3 alapitó-, 33 rendes-, 449 pártoló- és 24 levelező tagja az egyletnek.

Nem feledkezhetünk meg az anyaegyesületről sem, melynek támogatása nélkül oly eredményesen működnünk bajos lett volna. Köszönet illeti különösen az anya-egylet érdemes titkárát Rőszler Károly urat, ki egyletünk érdekeinek mindenkor buzgó védelmezője volt az anyaegyletnél.

Részletezni a 10 évi szakadatlan működés eredményeit fölösleges, mert azt a mai jelentés, mely ugyan csak 1 évről szól, ugyis elégge megvilágitja.

Figyelme kiterjedt a gazdaság minden egyes ágára, különös tekintetbe vételével a speciális talaj és helyviszonyoknak.

Rövid visszatekintésem azzal zárom be, hogy ismét 10 év elteltével ugyanazon mértékben, fokozódott érdeklődés vezessen munkánkban, mint az elmultban.

1894. evi működésünk tüzetes részletezése elött engedje meg a m. t. Közgyűlés, hogy a tagok változásáról, valamint az évi pénztári eredményről és az egylet vagyoni állapotáról megemlékezzem.

Az 1894. év végével volt az egyesületnek 3 alapitó-, 33 rendes-, 449 pártoló- s 24 levelező-tagja. Viszonyitva az 1893. évi állapothoz a pártoló-tagok száma 18 czal, a levelező-tagoké 1-el szaporodott, a rendes tagok száma 2-vel apadt.

Ezen szaporodás is mutatja, hogy járásunk közönsége mindinkább fokozottabb mertékben erdeklődik a gazd egylet iránt és igy elismeri fiókegyletünk lejogosultságát, amit csak azzal tudott a fiók egylet elérni, hogy igyekezett minden tekintetben a gazdaközönség érdekeit támogatni.

Az előirányzott tagdijból 578 frt folyt be az év végéig, a fennmaradt 207 frtnyi hátralékból a választmány 28 frtot hozott törlésbe, a többi 179 frtot pedig mint behajtható hátralékot az 1895. évi előirányzatba vette fel. — Bár a hátralék viszonyitva az előbbi évi összeghez jelentekenyen apadt, mégis mindig akadály az egylet életerős működésében; de daczára ezen körülménynek, a fiók-egylet megfelelt kitüzött czéljának.

Ne feledkezzünk meg a magas kormány és az anya-egyesületről, melyek mindenkor s ugy ez évben is igen hathatós támogatásban részesitettek egyletünket.

Köszönet illeti az egylet igen tisztelt tagjait is, kik ugy anyagi, mint szellemi pártolásaikkal nagyban hozzájárultak az egylet minél kiterjedtebb működésének lehetőségehez.

Fiók egyletünk pénztári forgalmának feltüntetésére az 1894. évi zárszámadás megfelelő tételeit hozzuk:

Bevétel:

1. Az 1893 évi pénztármaradvány	frt 728.21
2 Tagdijban befolyt	„ 578.—
3. Ajándék s segélyben:	
Központtól	frt 150.—

Folytatás a mellékleten.

Lóavató bizottság	50.—	
Gr. Szápáry Géza, Mszombat	20.—	
Gróf Batthyány Zsigmond, Csendlak	20.—	
Gr. Saint-Julien, Batthyánfalva	10.—	
Báró Pável Rammingen Albert, Mátyásdomb	10.—	
Muraszombati takarékpénztár	10.—	
Delvasmegyei takarékpénztár	10.—	
Muraszombat város	10.—	
Vásárjog-tulajdonosok, Muraszombat	10.—	300.—
4. „Muraszombat és Vidéke“ cz. hetilap hátralékaiból		29 80
5. Tőkék utáni kamatokban		24 21
6. Az egylet birtokában levő gazdasági gépek használása után szedett díjakban		27.40
Összesen:		1687 frt 62 kr

Kiadás:

1. Titkár fizetése	200.—
2. Ismeretterjesztő nyomtatványok és naptárra	130 15
3. Lótenyésztésünk előmozditására	235.29
4. Marhatenyésztésünk előmozditására	167.66
5. Sertéstenyésztésünk „	7 21
6. Baromfitenyésztésünk „	2 31
7. Amerikai szőlővessző telepre	118.86
8. Rézgálicz eladásnál veszteség	25.—
9. Gyümölcsfa telep s fűvesvető telep felállására	106 05
10. Kisérleti magvakra	13 81
11. Kisérleti gazdasági eszközökre	21.27
12. Utazásokra	18.—
13. Irodaszerek s könyvekre	17 37
14. Postaköltségek- s bélyegekre	57.70
15. Másolásokra	14.50
16. Lakbérre	36.—
17. Fűtés- s világításra	32.73
18. Vegyszekre	19 97
Pénztári maradvány mint egyenleg	462.74
Összesen:	1687 frt 62 kr.

Az egyesület vagyonkimutatása a következő:

I. Az 1894. évi készpénzmaradvány	463 frt	74 kr.
II Gazdasági gépekben	60 „	— „
III. Követelések	270 „	71 „
IV. Leltári vagyon	65 „	— „
Összesen:	859 frt	45 kr.

A fiók-egylet szellemi működését illetőleg következőket jelentheterm: tartatott ugyanis a lefolyt évben 1 közgyűlés és 5 választmányi ülés, melyeknek jegyzőkönyvei vagy egészben, vagy kivonatilag a „Muraszombat és Vidéke“ hetilapban, mint az egylet hivatalos közlönyében közölve lettek.

Titkár az egylet irodájában naponkent 11-től 12-ig sőt igen sokszor az azon kívül eső időben is a tagoknak rendelkezésökre állott s számtalan esetben felvilágitás- avagy utbaigazitással szolgált s mint örömmel jelentheterem, e tekintetben is haladás észlelhető, a mennyiben mindinkább erősbül a bizalom az egylet iránt s a gazdák nem egy fontosabb gazdasági kérdésben fordulnak az egylethez támogatásért.

A tagok a „Magyar Földmivelők Naptár“-ának 1895. évfolyamát ingyen kapták az egylettől, melyben egyuttal a tagok nevei is foglaltattek

Egyletünknek a mezőgazdaság különböző ágainak emelésére irányult működéséről az alábbiakban számolok be:

I. A muraszombati gazdasági fiók egylet, mely buzgó tevékenységének sok esetben adta tanujelét, áthatva ama tudattól, hogy a lótenyésztés s mezőgazdaságunk egy fontos és minden esetre támogatásra méltó ágát képezi, a muraszombati vásárjog tulajdonosok előzetes beleegyezésével, 1894. aug. hó 24-én tartotta meg Muraszombatban a dijazással egybekötött második lóvásárt. A midőn a gazd fiók egylet vezérferfiai ezen lóvásár rendezését elhatározták, tették azt első sorban azért, mert lehetővé akarták tenni, a Muraszombat vidékén tenyésztett ló anyag jobb értekesitését; másként pedig alkalmat kivántak adni arra, hogy széles körben ismertté váljék ezen anyag, mely főleg munkáslónak oly kiválólag alkalmas. — A Muraszombat vidékén tenyésztett nói származásu lovak létezéséről sokan tudnak, de kevesen ismerik, hogy pedig az itteni gazda lovát értekesithesse, tavoli piaczokat kell felkeresnie, vagy pedig lovát otthon a közvetitenek, legtöbbször jóval a tényleges érteken alul eladnia. A muraszombati lóvásár feladata lesz ezen a bajon segiteni, képes lesz e arra? az a jövő titka. Elfogulatlanul, tárgyilagosan, minden mellékteknet nél ül állithatjuk, hogy következetes kitartással, a hivatott tényezők együttes és egyetértő közreműködésével, a muraszombati lóvásár nemzetközi fontos missiót fog teljesiteni,

Ezen második lovásarnak feladata volt még bemutatni azon lóanyagot is, a melyből a milleniumi kiállitás részére a legalkalmasabb példányok kijelölendők lesznek

Hogy a hivatott tényezők együtt fognak működni a jövőben, annak biztositékát látjuk azon érdeklődésben, mely most már másodizben is nyilvánult. A lódijazásra tekintélyes dijak gyültek egybe és pedig adott:

A Vasmegyei gazdasági egyesület	200	koronát.
A megyei lótenyésztési választm.	100	„
Gróf Szápáry Géza őmltga	40	„
Gróf Batthyány Zsigmond őmltga	40	„
Saint-Julien Clemens gróf	20	„
Báró Pável Rammingen Albert	20	koronát.
A muraszombati takarékpénztár	20	„
Delvasmegyei takarékpénztár	20	„
Muraszombat község	20	„
Muraszombat város urbéresei, mint vásárjogtulajdonosok	20	„

A dijazásra felhajtatott 16 mén, 84 kancza és 56 mén és kanczacsikó, de ezeken kívül volt meg szamos dijakra nem pályázó, csupán eladásra szánt ló. Az állatok egyesleg és együttesen szép látványt nyujtottak; különösen kivalo volt nehany erős kifejlodesü, jól megtermett mén és kancza, a melyekből a körülményekhez képest, még az 1895-iki év folyamán a milleniumi kiállitásra szánt collectiót a választmány össze fogja állitani.

A dijazáson 2 biráló bizottság alakult. Az első biráló-bizottság tagjai voltak: Szápáry Pál gróf, Utassy Béla, Schweinhammer János, Pitz Henrik és Skraban Ivan. A második biráló bizottság tagjai pedig: Batthyány Zsigmond gróf, Vlassics Nándor, Sinkovich Kálmán, Metzker Mátyás, Fodor Benő Pitz János, Kuhár István.

Budapestről Monostori K. álla orvosi akadémiai rendes tanár és felszólitott, hogy tanulmányozza vidékünk lóanyagát. Gyönyörrel szemlélte a felhajtott lovakat s egy kevés kivaló állatot meg is birált, nehany szebb példány pedig le is fényképezett. — Ezen gyűjtött adatok képezték részben anyagát a „Murakőzi lótenyészitő czimu munkájának, mely a „Közlemények“ cz. gazdasági lapnak mellékletét képezte.

A dijakon kívül a biráló bizottság elismerő oklevelet is osztott ki.

A lóvásáron 12 drb ló adatott el körülbelül 4000 frt értekben Egyuttal meg kell jegyeznem, hogy sokkal nagyobb volt a keresletet, mint a kinalat.

Nem mulaszthatom el felkérni az illetékes intézőköröket, hogy kövesseneк el minden lehetőt a jövőben megtartandó lovásárok érdekében, mert, hogy annak közgazdászati szempontból mily fontos szerepe van e videkre, fejtegetni felesleges.

II Egyletünk által a mult évi aug hó 29-én tartatott Bodóhegyen a szarvasmarha-kiállitas, mely megnyugtato bizonyságát szolgáltatta annak, hogy az egyesület által, a közigazgatási hatóság támogatása mellett, évekkel ezelőtt kezdeményezett és fáradhatlanul terjesztett fajnemesites ma már oly eredményekben nyilvanul, hogy a hegységi marha szepsége és erőteljessége majdnem a rónavidékivel vetekedik. A felhajtott anyag a biralóbizottságot általában meglepte. Felhajtatott 120 darab

Az anya-egyesület e czélra 50 frtot, a fiókegyletünk szintén 50 frtot adott. A biráló-bizottság tagjai voltak; Gróf Batthyány Zsigmond ő méltósága elnöklete alatt, Sinkovich Kálman, Schweinhammer János, Metzker Mátyas, Fodor Benő és Pitz János egyleti tagok.

A választmány jarasunk mostohább vidékén is szeretne a jobbfaju szarvasmarhat meghonositani s azert elhatározta, hogy az egyesület költségén 2 tisztafaju pinzgaui bika vásároltassék, melyek egyike Tolkereszttúr vidékén, a másik pedig Mátyásdomb vidékén volna elhelyezendő, oly gazdáknál, kik kötelezik magukat a bikat legalább 2 évig jókarban tartani és fódozési dij fejében 50 krnál többet nem szedni. A fiók-egylet ezenkívül a téli tartás fejében nemi segélyben is részesitene az illetőt. — A ket bikat a központ adta, melyek közül az egyiket Báró Pável Rammingen Albert Mátyásdombon volt szives minden tartasdij nélkul átvenni a másikat Kercsmár Sandor uriszéki lakós vette át azon feltetellel, hogy az első evben 40 frt tartásdijat kap, a 2-ik evben pedig 35 frtot.

III Jobb serteslajok meghonositása végett a mult evben is terjesztette a sárvari uradalomból hozatott angol faju serteseket.

Az anyaegyesülettől is kapott e czélból egy törzs angol faju sertest (1 kan, 2 emse) melyet Mezővárott helyezett el.

IV A kiválóbb baromfi-fajok tenyésztésére a mult évben is gondot forditott a választmány, ugyanis felkérte az egylet tagjait, hogy ezentul csakis tiszta faju vagy legalább kiválóbb fajuval keresztezett tyukokat tenyészszenek

A központtól 2 drb pekkingi kacsát, 4 drb pekkingi tojót, 1 törzs Plymouth tyukot és 1 Langshahn kakast kapott, a melyeket szintén kiadott terjesztés végett

V. A szintén munkaprogrammunk keretébe felvett amerikai szőlőtelep állásáról jelentheterm, hogy az a kezdet nehézségein ámbár tul van, de meg mindig sok gondot és fáradozást igényel. — Azonban bizvást remelhetjük, hogy kinövi magát azza ami annak megalkotásakor szemünk előtt lebegett: egy oly vállalattá, mely hivatva lesz elhagyatott és puszta szőlőhegyeink rekonstucióinál hathatós tényezőként szerepelni s az anyagi és kulturális haladást előmozditani.

Hogy a vesszőtermelésen kivül most a 4 dik év után más fényes eredményt felmutatni nem tudunk, nem rajtunk mullott; mert sajnos, nincs szakképzett emberünk a ki az uj fáradságos és költséggel járó művelődési módokkal munkásainkat megismertetné A kerületi szőlőszeti biztos, a ki egyik közegével 4 év előtt a telepitést keresztülvitette, meg egyszer sem látogatta meg telepünket, hogy megtudnók valjon helyesen kezeltetik-e az és a kiültetett amerikai szőlőfajok megfelelnek-e a mi hegyi talajunknak. — Meggyőződésünk szerint telepünk elég szépen áll s kivált a Ripária Portális a mult évben gyönyörűen díszlett ugy, hogy a folyó év tavaszán körülbelül 20,000 drb jól beerett teljesen peronoszpora mentes vessző került eladásra, a mely vesszőtömeget fiók-egyletünk tagjai 1000 drbot 5 ftjával számitva meg is vásárolták. Ezen szerény eredmény is annak tulajdonitható, hogy néhány érdeklődő szőlősgazda és a telep vezetésével megbizott birtokos a marburgi vinczellérképezde ameri ai szőlővessző ültetvényét tanulmányozta és az ott szerzett tapasztalatokat telepünkön érvényesitette. — Hogy az elért eredmény továbbra is biztositassék, elsősorban szükséges szőlőbirtokosainknak oly peldát adni, amelyből meggyőződhessenek az uj rendszerű szőlőknek reális és hasznot hajtó voltáról és az okszerű felujitásnak mikent leendő helyes keresztülviteléről Ezen nehéz feladat ugy oldható meg hogy az idén 1-ször foganatositandó zöld oltás vezetesere bárhonnan is egy szakembert kell hozatni, a ki azután a további teendőkre nézve is kellő felvilágositást nyujthat. A választmány egyuttal elhatározta, hogy telepünk részére a magas kormánytól segélyt kér, valamint az iránt is fog kérvényt beterjeszteni, hogy vidékünkről 9 tanuló részére, kik a szőlőmivelés iránt hajlammal birnak, a tapolczai szőlőszeti iskolában ingyenes alapitványi hely biztosittassék.

VI Hegyvidékünk lakósságának anyagi jólétét semmivel sem mozdithatjuk elő inkább, mint ha a gyümölcstenyésztést, — melyre talajunk és éghajlatunk kitűnően alkalmas — megkedveltetjük s az egész vidéket teljesen befásittatjuk ugy mint a nagy-kőrösiek, kik 100.000-eket kapnak évenként gyümölcstermésükért Ezen videk lakóssága, ha felkarolná a gyümölcstenyésztést, pompásan megélhetne belőle s nem kellene más vidéken rabszolga módon keresnie kenyerét. De ahhoz bizony még 30—40 év szükséges, azonban ha tovább halogatjuk a kezdeményezést, meg több Ha évenként 1 pár ezer oltványt sikerülne is csak e vidéken elterjesztenünk, nagy jótetemény lenne az a szegény lakóságra és megvetnénk alapját jövő jóletüknek, ezt pedig máskent nem tehetjük, mint pelda által, mert mindig igaz marad az, hogy „a példa vonz.“

Gróf Szápáry Géza őnagyméltósága méltányolva a gyümölcstermesztés fontosságát, Totlak községben fekvő birtokából 5 katasztralis holdat 30 évre minden bérösszeg nélkül volt kegyes felajánlani a gyümölcsészet előmozditására. A telep kezelésére pedig megnyerte a választmány Vucsák Sándor kitűnő s szakképzett pomologust, egyuttal megállapitotta hogy a gyümölcstelepen csakis 3 almafaj (arany pármént, kanada renett, és nemes borsdorfi) 2 körtefaj (Diell vajoncza és téli esperes) kultiváltassek A munkálat a mult év őszén kezdetet vette, amennyiben 900 négysz. öl már megrigolirozlatott faiskola czélra, mely az év tavaszán beültetettik és a nyár folyamán szemeztetik. A gyümölcsösbe pedig a kijelölt fajokból 250 drb oltovány lesz kiültetve

Igy ezen a téren is megtörtént az első lépés. Egyesületünk bár nagy áldozatok árán meg fogja idővel a hegyvidek ezen életkérdését is oldani

A nagymélt. magyar kir. földm. miniszterium a mult év őszén normandiai almabor-készitő malmot küldött tanulmányozás czéljából; a gépek Muraszombatban voltak felállitva s bárkinek rendelkezésére állottak Különösen a malom könnyen kezelhető gepnek bizonyult, a mennyiben 3 óra alatt 3 ember könnyü szerrel 5 akó mustot préselt. A gépek használatáért a tagok csekely összeget fizettek a szállitási költség fedezésére.

A választmány ezen gépek ismertetését nagyon üdvösnek találta, mert az almamust készitése nálunk is mindinkább tért hódit, ezen azért a gépek megszerzése ügyében a választmány az illetékes helyen lépéseket fog tenni.

A tagok részére 5 doboz Thanatout rendelt egyletünk, mely a gyümölcsfákon élősdő rovarok elpusztitására nagyon praktikusnak bizonyult.

VII. Vasvármegyének egyes vidékei, de különösen a Stajerországgal határos szolgabirói járások hegyesebb részei, egyrészt a kevésbé jó talajviszonyok, másrészt a tulnépesedés és a feleslegeс munkaerő okozta keresetforrás hiánya miatt állandóan mostoha viszonyokkal küzdenek, ennek eredménye aztán azon körülmény is, hogy a vidék lakóságának nagyrésze a nyáron at más vidéken kénytelen kereset után nézni, hogy telen át megélhessen. E nem nagy keresmény azonban időnek előtte elfogy, ugy hogy sokan már tavasz felé nyomorral küzdenek s kénytelen az aratógazdatól felvett előleggel életüket áttengeni.

Ilyen vidéken házi iparszerűleg üzhető uj gazdasági ágakat kellene meghonosítani, melyek amellett, hogy sok munkaerőt foglalkoztatnak, képesek különösen a téli működéshez szükséges keresményt biztosítani,ily keresetforrás, a kosárfonás. A választmány belátva a háziipar terjesztésének fontosságát, egy kosárfonásra alkalmas fűzfavessző-telep letesítését vette tervbe. E czélból egy kiküldött bizottság által megtekintette a bellatinczi uradalomban levő fűzfavessző-telepet, a mikor Kajdos Károly ottani főerdész úr szives volt a nálunk felállítandó telephez elegendő dugványt igérni, sőt a telep felállításakor a munkát személyesen vezetni Metzker Mátyás úr, a muraszombati uradalom intézője, pedig felajánlta, hogy e telepet Muraszombat község határában levő „Berek"-ben fogja felállítani, amit aztán egyesületünk is igénybe vehet.

VIII. A szomszédos Zalamegyében mozgalom indult meg egy czukorgyár felállítása ügyében, miért is Csehországból egy czukorgyáros főkegyelletünknek 30 kilgramm czukorrépa magot ajánlt fel, hogy azzal e vidéken kisérletek tétessenek, valjon a czukorrépa-termelés megfelelő lenne. A kisérletek eredménye nagyon kedvező volt, a miről az illető gyáros értesíttetett.

Az anyaegyesület kisérletezésre 160 kilogr. rigai lenmagot küldött, a mely a jelentkező tagok között szétosztatott. A kisérlet igen szépen sikerült s a tagok annyira megkedvelék, hogy a folyó évben is kérnek kisérletezésre magot, mely körülmény a választmányt arra inditotta, hogy kérvényt küldött a mult. földm. miniszteriumhoz, hogy egyletünk tagjai részére szétosztás végett néhány métermázsa rigai lenmagot adományozni kegyeskedjék.

A vaslaki szőlőtelepéről vegyelemzés végett földet küldött fel Budapestre a „Hungária" műtrágya gyárba s a vegyelemzés eredményéhez mért műtrágyakeveréket hozatott a vaslaki szőlőtelepre kisérletként. Ugyanily műtrágyát rendelt meg néhány egyleti tag is.

IX Mivel egyletünk választmánya időszerűnek találja, a kisgazdák felségélyezésére a községi hitelszövetkezetek felállítását, minden erejével odahatott s oda fog hatni, hogy vidékünkön minél előbb s minél több hitelszövetkezet létesüljön.

X. A „Muraszombat és Vidéke" czimű hetilapot ismét kiadásába veszi s a szerkesztésre Csorna Jenő t. főszolgabiró urat kérte fel.

Elnök ő méltósága pedig kijelenti, hogy ha a lap fentartása körül deficit mutatkoznék, azt készséggel hajlandó sajátjából fedezni, mig az esetleges jövedelem a fiók-egyletet illesse. Elnök ő méltósága áldozatkészségével a lap fenállását egyelőre biztosította.

XI A milleniumi kiállításra Kirbisch Ferencz választmányi tag 1 négyszög méternyi területet biztosított, mely terület a gazdasági egylet által esetleg kiállitandó gazd. tárgyaknak is tért enged.

A fentebb elmondottak eugednek belepillantást az egylet mult évi működésébe, mely bizonyitékát adja ama, kitartó s lankadatlan érdeklődésnek, mely egyletünk tagjait különösen jellemzi.

Ezt bizonyitja a 10 évi fenállás s az azóta elért sok szép siker a gazdaság különböző ágaiban.

Jelentésem legméltóbban ama óhajjal zárom be, hogy ismét 10 év elmultával is éppen ily lelkesedés, a közjóért való fáradhatlan buzgalom tartson bennünket együtt hogy járásunk közgazdasági helyzetét minél jelfettebb fokon láthassuk.

Ha elnökünknek még akkor is gróf Batthyány Zsigmond ur ő méltóságát tisztelhetjük, ugy bizonyára ugy is lesz.

Muraszombat, 1895. márczius 25.

TAKÁCS R. ISTVÁN, titkár.

Helyi és vidéki hirek.

— **A második évnegyed** közeledtével uj előfizetést nyitunk lapunkra. A most lefolyt évnegyed alatt meggyőződhettek olvasóink, hogy komolyan törekedtünk a lapot azzá tenni, aminek lennie kell, a muraszombati járásnak és általában a vend vidéknek igazi zászlóvivőjévé, mely vezetni s irányitani van hivatva ez exponált terület kulturális mozgalmait. Szerénytelenség nélkül mondhatjuk el, hogy fölemeltük lapunk szellemi szinvonalát oda, ahol kevés áll a kisebb vidéki lapok közül. Éppen azért hisszük, hogy a t. közönség is méltányolni fogja törekvéseinket s támogatja a kiadó gazdasági egyesületet, mely áldozatot hoz a vidék művelődése és magyarrá tétele érdekében akkor, midőn a lapot oly olcsó árban juttatja a közönség kezébe, aminő árak mellett egyetlen vidéki lap sem jelenik meg. Lapunk előfizetési ára negyedévre április—junius 75 kr., gazd. egyl. tagoknak 50 kr., félévre április—szeptember 1 frt 50 kr. $^3/_4$ évre április—deczember frt 2.25, gazd. egyl. tagoknak 1 frt 50 kr. Kérjük előfizetőinket az előfizetési pénzek mielőbbi beküldésére, hogy a lap expediálásában zavar ne történjék.

— **Köszönetnyilvánítás** a Berzsenyi szoborra befolyt adományokért. Dr. Károlyi Antal vármegyénk alispánja, mint a Berzsenyi szoborbizottság elnöke a következő sorokat intézte Csorna Jenő tb. főszolgabíróhoz: „Tekintetes főszolgabiró Ur! A muraszombati hazafias közönség által f. hó 15 én a Berzsenyi szoborra gyűjtött 15 forint 15 krt megkaptam. Fogadják érte halás köszönetemet. Örvendetes jele e lelkes adomány annak, hogy Muraszombat értelmes és hazafias lakóssága a közjó érdekében tenni, áldozni mindig kész. — Őszinte tisztelettel kész szolgája Károlyi Antal alispán, a Berzsenyi szoborbizottság elnöke."

— **A polgári iskolára** a mult héten a következő adomanyok jegyeztettek: a muraszombati járási ipartestület 100 frt, Polák József 50 frt, Czipóth Miklós 30 frt, Radkohl Tivadar 30 frt, Kühár János 25 frt, Mrasz József 20 frt, Rituper Miklós 20 frt, Malacsics József 20 frt, Lázár János 20 frt, Loncsár Mihály 20 frt, Norsits János 20 frt, Pavlinyek István 20 frt, Stevancsecz János 20 frt, Barbarics József ismét 20 frt, Zelezen János (Pálmafa) 20 frt, összesen 435 frt, — ehhez adva a mult számunkban kimutatott 2140 frtot, az eddigi jegyzések összege 2575 frt. A gyűjtés még tovább folyik, hisszük, hogy pár hét mulva városunk és vidékünk egyetlen szamárvehető polgára sem fog a listából hiányozni!

— **A muraszombati járási ipartestület** folyó hó 25-én Gyümölcsoltó-Boldogasszony napján délelőtt tartotta I. évi rendes közgyűlését a helybeli r. kath. népiskola termében. Mintegy 300 testületi tag jelent meg a gyűlesen. Az ülést Bicz János testületi elnök nyitotta meg, a hatóságot Csorna Jenő t. főszolgabiró képviselte, a jegyzői tollat pedig Wilfinger Károly tanító, mint testületi jegyző vitte. A gyűlés mindenekelőtt elfogadta a mult évi számadast, melly szerint bevétele volt a testületnek 1926 frt 90 kr., kiadása 320 frt 82 kr., pénztari maradvány egyenleg 1606 frt 08 kr., mely a helybeli takarékpénztárakban van elhelyezve. Következett a folyó évi költségvetés tárgyalása, melynek során megszavaztak segélykép a muraszombati polgári iskolára 100 frtot és a Szombatfán tervezett agyagipari szakiskolára szintén 100 frtot. Ez utóbbi ügyben bizottságot küldött ki Radkohl Tivadar és Gondos Márk személyében, kiknek feladata leend a szaktanfolyam ügyében szükséges előtanulmányokat a helyszinén megtenni. Majd a tisztviselők és előljárók választása történt meg a következő eredménynyel: elnök lett általános közfelkiáltással Bicz János, alelnök Kolossa József, jegyző Wilfinger Károly, pénztarnok Czipóth Miklós, előljárósági tagok: Antauer József, Skrilecz István, Faflik Károly, Gondos Márk, Radkohl Mihály, Lejko Ferencz, Pavlinyek István, Lázár János, Pecsics József, id. Heklics (Nemesd), Mohr Antal (Martonhely), Drescher Ferencz (Batthyánfalva), Luthár Márton (Szt.-Bibor) és Kuszter Márton. Póttagok: Polák József, Goricsky Vincze és Kercsmár Péter, számvevők: Faschinger Győző, Posztl János és Malacsics József, számvevőségi póttagok: Loncsár Mihály és Fliszár József. Az ülés bevégezte után a tagok többjei társas ebédre gyűltek össze a Czelczer-féle vendéglőben. Az ebéd alatt Csorna Jenő t. főszolgabiró, mint iparhatósági biztos az ujonnan megválasztott testületi előljáróságot, mint az iparosság hivatott képviselőit köszöntötte fel, majd Wilfinger Károly testületi jegyző az iparhatósági biztosra, mint az iparosok érdekeinek buzgó támogatójára ürítette poharát. Az ebédből uzsonna, az uzsonna-időből vacsora-idő lőn s a társaság nem hogy oszlott volna, hanem ujabb vendégek érkezésével egyre gyarapodott, ha esetleg zene is lett volna kézuél, egész ballá nőtte volna ki magát, igy is eltartott a mulatság, ha igazat mondanak, az első kakaskukorékolasig.

— **A dalegylet közgyűlése** ma délután 3 órakor lesz az evang. népiskola termében.

— **Helybenhagyott alapszabályok.** A Muraszombatban alakult katholikus kör alapszabályait a m kir belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **A csütörtök-esték.** A dalárda égise alatt már 10 év óta virágzó csütörtöki esték, melyeken kedelyes baráti körben annyi életre való eszme született már meg — a mult héttől kezdve helyiséget cseréltek, a mennyiben a Czelczer-féle vendéglő emeleti helyiségéből a földszinti étterembe költözött le a társaság. Hiszik, hogy a tágabb helyiségben még többen fogják ez estélyeket látogatni, hol felolvasások s vidám eszmecsere mellett oly kellemesen lehet eltölteni hetenként egy-két órát. Nem kell hozzá dalárdistának sem lenni, szivesen látnak ott minden művelt embert.

— **Utczarendezés.** A Derék-utcza elején a Loncsár-féle háznak az utczába beszögellő keritését az előljáróság az utczavonalba belebb huzatta. De sok helyütt elkelne hasonló intézkedés. Nincs az az angol park, a melynek szeszélyesebb kanyargásu utjai volnának, mint a mi utczáink nagy része! Nálunk lesz igazán üdvös, ha életbe lép az ujonnan alkotott vármegyei épitkezési szabályrendelet.

— **Lakásváltoztatás.** A n. é. közönségnek szives tudomására hozzuk, hogy dr. Czipott Zoltán járásorvos f. évi április hó 1-től Faschinger Viktor házában lakik.

— **A hol nincs kutya.** Borhida község az, a mely hadat üzent nekik és végkép kipusztitotta területéről a közbátorságnak eme patriarchálisan églábu ölelői. Legalább ugy adják elő a községi hivatalos jelentések.

— **Tűzek.** Leolvadt a hó a háztetőkről, most már tehát ujra gyönyörködhetünk esténként a hegytetőkön raketakeut fel-felcsillámló fényességekben. Ott mindenütt egy-egy magányosan álló hegyi kunyhó zsarátnokait szórja fel az esteli szellő. Sajnálni — kinek jutna eszebe — hisz a legtöbb biztosítva volt. A mult héten csak Szt.-Benedeken 2 ház és gazdasági épület égett le.

— **Baromfi kedvelőknek.** A budapesti állatkert régi jó nevü baromfi-tenyészdeje, az egyes törzsek kiegészitésére és vérfelfrissités czéljából, a földmivelesügyi miniszterium anyagi támogatásával, Anglia első rendű tenyésztőtől érkeztek kitünő tenyészpéldanyok. Az igazgatóság már elfogad megrendeléseket tojásokra; arjegyzeket kivanatra küld bérmentve és a baromfi-tenyesztést illetőleg készséggel szolgal felvilágositással hozzá intézett kérdésekre. Képes árjegyzék 50 krajczárnak készpénzben vagy fevéljegyekben leendő előleges beküldése mellett szinten bérmentve küldetik meg a megrendelőknek.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósitása.) A megenyhült időjaras következtében a forgalom minden megyeiben rendkivüli nagy merveket ölt. Az árak nem változtak, ióheret kivéve, mely czikk, ha tovább is ily élenk keresletle lesz, hiányozni fog. Ennek következtében a készletekkel meg rendelkező termelők minőség szerint már is 4—5 frttal magasabb árt követelnek, a mit készségesen meg is adnak. Luczernával szintugy vagyunk, néhány tétel, közte egy szarvasi áru 50 frtjával lőn fizetve. Répamag a megbizható nemetorszagi termelőknél 1—2 márkával feljebb ment, mely emelkedes azonban nálunk az árakat nem tudta befolyásolni, mig olyan mag, mely nem szerződés alapján lett termelve, egyáltalan nem vétetik tekintetbe. Jegyzések nyersárnérti 100 kilonkent Budapesten: Luczerna 48—52 frt. Lohere 62—66 frt. Muharmag 17—18 frt. Tavaszi bükköny $7^1/_2$—$7^3/_4$ frt. Baltaczim 10—$10^1/_2$ frt.

Vegyes hirek.

A megyéből.

— *Vasvármegye uj főispánjának* Reiszig Edének ünnepelyes beiktatása f. évi april hó 18-án lesz.

— *Kossuth Lajos arczképe,* — melyet Vastagh György festett — vármegyénk tanácstermében mar felfüggesztetett, de még lepel födi. Az ünnepélyes leleplezés majus hó 6-án fog megtörténni, az akkor tartandó megyei közgyűlésen.

— *A szombathelyi uj evang. templom* épitését megkezdették.

— *A gyalogsági laktanya* épitését ugyanott, augusztus honapban kezdik meg.

A hazából.

— *A förendiház* a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatot, csak a felekezetnélküliség kihagyasával, a zsidóvallás reczepciójáról szóló javaslatot pedig egyáltalan nem fogadta el.

— *A budapesti* külső köruton villamos vasutat épitenek.

— *Kossuth Ferencz* Tapolczán lépett fel képviselőnek.

— *Latkóczy Imre* a nyitriai kerület megválasztott képviselője a mandatumot nem fogadta el, tehát Nyitrán uj választás lesz.

A nagyvilágból.

— *Bismarck* herczeg a napokban ünnepelte 80 éves születése napját.

— *Mintatelep Palesztinában.* Az oroszországi zsidók a szentföldön élő zsidónapszámosokból mintakolonát akarnak létesiteni. E czélra már 150 ezer frankot gyűjtöttek.

Irodalom.

— A **Szalay-Baróti**-féle **történelemnek** most jelent meg a 9. füzete, mely a Kónyves Kálmántól IV. Istvánig terjedő időszakot öleli fel. A munka nagy erényeire már oly sok izben volt alkalmunk rá mutatni, hogy most beérjük a füzet gazdag illusztrácció diszének felsorolásával. Külön mümelléklet kettő van benne: A pogány

magyarok lázadása és a várkonyi találkozás, mindkettő Geiger I. P. rajza után került. A szövegbe került illusztrációk a következők: Kálmán király ezüstpénze. Kemnen János császár érme. II István ezüstpénze. II vagy Vak Béla pecsétje. Vak Béla pénze Henrik osztrák őrgróf és bajor herczeg pecsétje. III. Konrád német császár szobra. III. Konrád császár keresztes hada. VII Lajos francza király keresztes hada. Keresztes vitez a második keresztes háboru idejéből. II. Géza király pecsétje. Mánuel császár pénze. Barbarossa császár. II Géza király ezüstpénze. IV. István király érme. Egy-egy füzet ára 30 kr. Megrendelhető Lampel R. (Wodianer F. és fiainál) Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

— A **Csávolszky Lajos** orszgy. képviselő, főszerkesztő és Kossuth Ferencz tőmunkatárs vezetése alatt megjelenő Egyetértés ugy nagy terjedelme, mint elsőrangu munkatársainak és az egész világon szerződtetett levelezők tömege által egyedül van abban a helyzetben, hogy a közönség minden igényét kielégithesse, miről mindenki egy-két szám áttekintése által könnyen meggyőződést szerezhet. Az Egyetértést, mely kétségtelenül hazánk legelső rangu és legelőkelőbb napilapja, a kiadóhivatal érdeklődöknek szivesen küld mutatványszamot.

— **Diploma gyártás.** A Nemzeti Iskola a legujabb szamaban egy oláh diplomát mutatott be az eredeti szöveggel, Román Miros érseknek és dr. Roca Remus titkarnak sajátkezü aláirásával. Valóban megdöbbentő, hogy a nemzetiségek a felekezetiség leple alatt mily semmibe veszik a törvényt. Ezen a diplomán például sem a tanitóképző, melyben a jelölt vizsgázott, nincs megjelölve, sem pedig tanfelügyelő alá nem irta. Sőt az a felteves sem alaptalan, hogy tulajdonosa a tanitóképzőt schol sem végezte. A Nemzeti Iskola a diploma tulajdonosának a nevét elhallgatta. Ezt helyesen is tette, mert a végén az a tanitó nem oka annak, hogy neki hibás az okmánya. Megrovásra érdemesnek találjuk mi is azt, hogy az erdélyi gr. kelett egyház érsekének a számára nem letezik „Maros-Torda“ megye, hanem csak „Mures-Turda“, nem „Szász-Régen“, hanem „Regenulmi.“ Hiába keressük továbbá Magyarország térképén azt a bizonyos „Sibiu“-t is, hol ez az okmány kelt. A Nemzeti Iskolaban Földes Géza a lap h. szerkesztője vezérczikket irt erről a fenti czim alatt, ez érdekes czikket méltó, hogy minden tanitó elolvassa.

— **Párisi Divat.** Felhivjuk olvasóink figyelmet egy uj divatlapra, melyet nemcsak azért mondunk ujnak, mert ez evben indult meg, hanem mert több dologra nézve iránya és jellege is eltérő a többi lapokétól, még pedig határozottan az uj lap előnyére. Czime „Párisi Divat“ s Budapesten jelenik meg Lágrády testvérek kiadásaban. Szerkesztője Győry Ilona, a néhány évvel ezelőtt elhunyt Győry Vilmos leánya. Eddigi divatlapjainknál rendesen az a baj forgott fenn, hogy ha szép képeket hoztak, csak a fényűzést terjesztették, ha pedig egyszerűbbek akartak maradni, ugy szépet nyujtani megszűntek. A „Párisi Divat“ szerencsésen egyesiti a szépnek és praktikusnak két jó tulajdonságát. Áll szépirodalmi-, divat- és kézi munka részből s mindhárom egyaránt gazdag. Nemcsak czikkeivel, de gyönyörü kiállitasu képeivel is — melyekről érdekes azt tudnunk, hogy párisi fényképek után készültek — eléri azt, hogy olvasóközönségét mindazzal megismertesse, a mi szépet a telszetős elegáns izlésü párisi divat megalkotott. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 forint. A „Pesti Hirlap“ politikai napilappal együtt egész évre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal (Budapest, V. Váczi-körut 78).

A nap és éj hossza.

Április	A nap kel	A nap nyug szik	A hold kel	A hold nyug szik
31.	5.28	6 10	7 18	regg
1.	5.27	6.11	8 2	0.20
2.	5.24	6 12	9 2	1.34
3.	5.22	6.13	10.15	2.22
4.	5.20	6 14	11.38	3. 7
5.	5.18	6 15	délut	3.31
6.	5.16	6.18	2.30	3.51

Piaczi árak:

Buza	— 6 10	6.20
Árpa	— —	6.—
Rozs	.—	5.—
Zab	— —	6.—
Hajdina	—	4.50
Lenmag	9.—	10.—
Kukorica	6.—	6 20
Köles	6.—	6.25

Nyilttér.

E rovat alatt közöltekért nem felelős a szerk.

Nyersselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 12 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, hoczázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szin s mintázatban stb.) postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintézetnek. 3

HIRDETESEK.

571/1895 **Arverési hirdetményi kivonat.**

A muraszombati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Kolossa Ferencz mint néhai dr. Kolossa Ferencz hagyatékára kirendelt gondnoknak Szapács Mátyásné sz. Kühár Katalin battyándi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbiróság) területén lévő Battyánd község határában fekvő a battyándi 15-ik számu tjkvben A. I. 1—10. sor 20. házszám alatt felvett ingatlanból Szapács Mátyásné szül. Kühár Katalin nevére irt $^1/_2$ részre 369 frt, a 306. sz. tjkvben A. † 146. hrsz. alatt felvett ingatlanból Szapács Mátyásné szül. Kühár Katalin nevére irt $^1/_4$ részre 16 frt, a 307. sz. tjkvben A. †. 1. sorsz. a. felvett ingatlanból Szapács Mátyásné szül. Kühár Katalin nevére irt $^1/_4$ részre 6 frt, az A. †. 2. sorsz. alatt felvett ingatlanból nevére irt $^1/_4$ részre 4 frt, összesen 395 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi május hó 3-dik napján** délelőtti 9 órakor Battyánd községben a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz 1.70 §-a értelmében a banatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni. Kelt a muraszombati kir. járásbiró ág, mint tlkkvi ható-ságnál, 1895. febr. 8-án

Dr. PRUGBERGER, albiró.

Mária-czelli gyomorcseppek.

Védjegy. Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, felfujtság, savanyu, felköfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szükülés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejtájásnál, a menynyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, gilisztá, májbajok és hämorrhoidáknál.

Emlitett bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek ota kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyogyszertára **Budapest,** Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszitő aláirásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyitom“.

A Máriaczelli gyomorcseppek valodian kaphatók

Muraszombatban Bölcs Béla gyógyszertárában.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.,** országgyülési képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósitásaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyülés tárgyalásait kimeritő alakban, az az aznapi összes külföldi és belföldi eseményeket, kimeritő tőzsdei tudósitásokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupczióval és közélettőket minden visszaéléstől megtisztitani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s igy álláspontját nyiltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s igy miat a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A MAGYARORSZÁG előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII ker., Fölg Sándor-u. 2. sz.			Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utcza 2. sz.
	Egész évre	*14 frt — kr.*	
	Fél évre	*7 „ — „*	
	Negyed évre	*3 „ 50 „*	
	Egy hónapra	*1 „ 20 „*	

Párisi Divat

legszebb magyar divatlap.

Gyönyörü fény-nyomatu szines képek, szabásrajzok, kézi munkák, illusztrált regények, sat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak Párisi Divat		Párisi Divat a Pesti Hirlap-pal együtt	
Egy évre	8 frt	Egy évre	18 frt — kr.
Fél évre	4 „	Fél évre	9 „ — „
Negyed évre	2 „	Negyed évre	4 „ 50 „

Mutatványszámokat kivánatra küld

a „Pesti Hirlap“ és „Párisi Divat“ kiadóhivatala

V., Váczi-körut 78. szám.

Burgundi takarmányrépák.

Valódi quedlinburgi friss termésü **magvak:**

	Zsákkal együtt		
	100 klg	5 kg	1 kg
	forint		kr.
Vörös javitott óriási Mammuth	28	2.–	50
Sárga kerek oberndorfi . . .	35	2 40	60
Sárga óriási buczok	26	1 80	40
Eckendorfi hengerded alaku sárga és vörös	—	2.20	50
Törpe kifejtő borsó de Grace 20 cm. magas	36	2.–	50

A legjobb minőségü konyhakerti és virágmagvak, konyhakerti és virág palántták, — Árjegyzék ingyen.

VOGT és VOGLER

magtenyészde és magkereskedése

DOBRONAK (Zala megye.)

Faiskola és kertészet Szécsi-Szent-László.

FŐVÁROSI LAPOK

politikai és szépirodalmi napilap.

Felelős szerkesztő: PORZSOLT KÁLMÁN. Kiadás-tulajdonos: ATHENAEUM RÉSZV.-TÁRS

A család minden tagja megtalálja a maga olvasmányát. A **hölgyeknek:** a legjelesebb iróktól regény, elbeszélés, költemény, szellemes tárcza, divattudósitás, érdekes ujdonság-rovat, karczolatok Az **uraknak:** becsületes magyar politika, mely minden párttól teljesen független, a leghitelesebb értesülések, megvesztegethetlen közgazdasági rovat.

Az összes napilapoktól eltérő uj szellem. Megjelenik mindennap finom kiállitásban.

Vasárnaponként külön meglepetés.

!! Gyönyörü aktuális illusztrácziók !!

Ingyen: Ingyen:

Az április hó elsejével belépö uj elöfizetök (hónapos elöfizetök is) ingyen kapják a „Fövárosi Lapok" farsangi emlékét, mely az 1895 iki farsang történetét tartalmazza az ország összes bálozó hölgyeinek névsorával.

A fürdöidény alkalmával a „FOVÁROSI LAPOK" nyujtja a legszórakoztatóbb olvasmányokat.

A „Fővárosi Lapok" előfizetési ára:

Egy hóra: **1 frt 20 kr.**, negyedévre **3 frt 50 kr.**, félévre **7 frt**, egész évre **14 frt.**

Állandó kedvezmény: a „Fővárosi Lapok" előfizetői olcsóbban kapják a *Wohl Janka* által szerkesztett *Magyar Bazár* czimü remek *heti divatlapot*, mely a fővárosi Lapokkal együttesen elöfizetve egy **negyedévre 5 frt.**

Mutatványszámot levelezőlapon nyilvánitott óhajra 8 napig ingyen és bérmentve küld a „FŐVÁROSI LAPOK" kiadóhivatala bárkinek.

Czim egyszerüen:

A „FŐVÁROSI LAPOK" kiadóhivatala, Budapest, Ferenczieк-tere 3. szám.

A Richter-féle

Tinct. capsici comp.

Ezen „Horgony-Pain-Expeller" nevén is ismert, a szakmában régóta híreszt most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító belörzsölések fenyegyszer szapatasnál stb. nek. A föld összes czivilizáczióban nagy elterjesztet és biztos hatása lett, hogy minden betegnek jogal ajánlható.

A TINCT. CAPSICI COMP.

(HORGONY-PAIN-EXPELLER)

kimagasló allasat a fájdalomcsillapito bedörzsölések között tudatosan megtartotta, kitünteje folytas és utánzatok dacára. Ez az egyetlen igazi meg régiek kiválóságait a közönsége iránt, hogy meg régiek kiválóságait a jó és vesszőt, a **Hogy értelmen utánzatot ne kapunk**, bevisszák alkalmával vedjegyünkre, **a vörös horgonyra** figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint **nem valódi visszautasitandó.** A gyógyszertárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy frt. 1.20 árban üvegenként; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél, **Richter-féle gyár Rudolstadtban,** Thüringiában.

A „NEMZETI UJSÁG"

alig néhány hónapi fönnállása daczára joggal és önérzettel elmondhatja magáról, hogy megnyerték a közönség bizalmát és rokonszenvét, a legkedveltebb lapok egyike. Ez a siker csak biztatás lehet a jövőre. Biztatás, hogy előre haladjon abban az irányban, a melyben haladt eddig; hogy nyiltan, bátran, csürés-csavarást nem tűrő módon küzdjön nemzetünk igazaiért, nemzetünk igaz érdekeiért; hogy folytassa a harczot a korrupczió, a hipokrizis ellen; hogy nyiltan és öszintén harczoljon a nemzeti létünket, nemzeti irányban való haladásunkat veszélyeztető törekvések ellen.

A „Nemzeti Ujság" mely tehát kitartással fog harczolni továbbra is a jelenlegi kormányrendszer és az a kormányrendszer szülte kinövések ellen, nagy gondot fog forditani ezentul is arra, hogy gyorsan és pontosan informálja a közönséget minden eseményről Hogy e czélját elérhesse, a

„Nemzeti Ujság" áldozatot nem kimélve, erős levelezői kart szervezett. Levelezői vannak az ország minden részében s a kontinens minden fontosabb pontján. A

„Nemzeti Ujság" e mellett azon van, hogy élvezetes és szórakoztató olvasmányokat szolgáljon közönségének.

A „Nemzeti Ujság" e mellett a legolcsóbb napilapok egyike.

A „Nemzeti Ujság" előfizetési ára:

Egész évre . .	14 frt	Negyedévre	3 frt 50 kr.
Félévre	7 frt	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A „Nemzeti Ujság"-nak van kiváló gonddal szerkesztett ujdonsági tanügyi, közgazdasági, egészségügyi, jogügyi, sport- és divatrovata, valamint a „gyermekszobában" cz. rovata.

A „NEMZETI UJSÁG"

szerkesztősége: VI. Petőfi-utcza 16. kiadóhivatala: VI. Nagymező-utcza 25.

Előfizetni bármelyik naptól kezdve lehet.

Bölcs Béla gyógysztárában kaphatók:

Keressük a hazait!

Szappanok Glycerin, Pipere, Serail, Tojás-olaj, növény, Rózsa, Glycerin, Gyökönke (Speick) Napraforgó-szappan.

Illatszerek A hölgyvilág által legkedveltebbek, „Fenyőerdő-illat" tüdőbajosoknak, Brillantine, Viaszhajkenőcs 3 szinben és nagyságban. Párisi hölgypor, Berlini Fettpouder Glycerin Créme.

BLAHA LUJZA POUDRE.

Jeles hazai gyártmány!

Ajánlható minden házhoz!

Dr. Popp fogpaszta és szájviz
Bouthemard fogpaszta
Dr. Rothe fogvize, Salicylszájviz
Alvilsavas mész vasszörp
Tiszaujlaki bajuszpedrő
Cascara Sagrada pasztillák emésztési zavarok ellen
Ricinus czukorkák székrekedés ellen gyermekeknek
Quajak-pasztillák száj- és torokbántalmaknál
Malátakivonat-czukorkák hurut- és torokbántalmak ellen
Kriegner Reparátorja rheuma ellen
Tamar Indien-pasztillák
Dr. Rózsa életbalzsama
Dr. Kiesov életbalzsama,

Odol Szájviz, Berger kátrány-szappan, Karlsbadi só, (eredeti üvegekben) Erzsébet és Pserhofer-labdacsok, Csukamájolaj, Möller-féle (tisztitott) Csukamájolaj, Maager-féle (fehér), Brázay Sósborszesz, Nesztl-féle gyermektápliszt, dr. Gölis étpora, Riehter-Pain-Expeller.

Jeles hazai gyártmány!

Vetünk olcsó és jó!

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban.